

Merethe Hjorth Kristensen præsenterer model af sit afgangsprojekt, en ejendom med herskabelige lejligheder på hjørnet af Istedgade (til højre) og Viktoriagade. Huset tænkes opført i beton og skatruet med tegl. Hun har valgt et konstruktions- og installations-princip, som giver mulighed for at køle-ken og bad kan indrettes individuelt efter beboernes ønske.

Unge arkitekters fremtidsboliger

Til De bo herskabeligt på Vesterbro eller landskabeligt i Skovshoved? Nybagte arkitekter viser nye veje med hver sit vellykkede afgangsprojekt.

AF MARTIN HARTUNG
FOTO: FRANK BAK RASMUSSEN

Glæder man sig over at se, hvad dygtige unge mennesker kan præstere, er det en god idé at tage ud på Holmen og besøge en udstilling af projekter, der er udført af de 56, som netop har taget afgangseksamen fra Kunstakademiets Arkitektskole.

Udstillingen vises i Meldahl's Smedje ved Philip de Langes Allé. Linie 8 har stoppested lige udenfor. Der er gratis adgang til udstillingen, som varer til 23. februar, alle ugens dage kl. 12-18.

Set i det mindste en time af til besøget, for der er mange interessante modeller og tegninger at se på, og udstillingen spænder vidt - fra by- og landskabsplaner over bygge- og restaureringsprojekter til grafisk og industrielt design. Også inden for de enkelte projekt-kategorier er udstillingen overordentlig alsidig. Ikke to af de nybagte arkitekter har valgt at løse den samme opgave.

Som en appetitvækker præsenterer vi her to af de mest markante projekter - og de to, der har udført dem. De har begge givet bud på fremtidens boligbyggeri, den ene med en ejendom på Vesterbro, den anden med rækkehuse i Skovshoved. Vel drojer det nok om eksamen-opgaver, men der er altså ikke tale om luftkasteller. Tværtimod virker begge projekter realistiske, samtidig med at de vidner om evner til at tænke i nye baner. De 56 nye arkitekter er de første, men langt fra de sidste, der får eksamen i år. I løbet af 1997 vil i alt ca. 300 afslutte deres uddannelse fra Kunstakademiets Arkitektskole og fra Arkitektskolen i Århus. Dermed kommer antallet af arkitekter i Danmark op på 6.000. Til sammenligning: Ved århundredets begyndelse havde vi kun godt 100 akademisk uddannede arkitekter.

Med udsigt over Sundet

Skovshoved-rækkehuse, som er inspireret af de gamle fiskerhuse

Skrået over for Skovshoved Hotel - mellem den gamle Strandvej og Kystvejen (vandstrandvejen) - ligger der et ca. 2.700 kvm stort, ubebygget areal. Her foreslår Morten Paustian, at der opføres en klynge rækkehuse, syv i alt.

Hvorfor rækkehuse? »Af to årsager,« svarer han. »Jeg vil gerne være med til at forny den fine rækkehus-tradition, vi har i Danmark. Derfor har jeg valgt et sted, hvor det er rigtigst netop at bygge rækkehuse. Her kan de naturligt passes ind mellem de gamle fiskerhuse, der ligger på hver side af grunden.«

Placeringen og udformningen af rækkehusene er klart inspireret af det nærliggende fiskerhusene i Skovshoved. Det ses allerede af, at rækkehusene - ligesom fiskerhusene - ligger forskudt for hinanden. Dermed opnår man at stå hele tre fluer med et smæk. Man får den ny bebyggelse til at virke varieret. Man skaffer de enkelte rækkehuse mere lys og bedre udsigt. Og han hindrer, at beboerne kan se ind på hinandens terrasser.

Det har tydeligvis ligget ham stærkt på sinde at sørge for, at beboerne - så ugeneret som muligt - kan nyde både udsigten over Øresund mod øst og eftermiddags- og aftensolen fra sydvest og vest. Til disse formål anlægges en stor, afskærmet terrasse i begge ender af hvert hus.

De syv rækkehuse tænkes bygget i tre størrelser: 95 kvm, 125 kvm og 140 kvm. De største og de mindste er i forskudte planer, de mellemstore i to fulde etager. Alle boliger er i delvist åbent plan - med opholdsstue og spisestue, soveværelse og et eller to børnerum plus bad og toilet samt carport.

Hvert hus foreslås opført af tre mellem solide, velisolerede betonvægge. Med andre ord er der også i valget af konstruktion og materialer tale om et projekt, der virker ryskabelende.

Morten Paustian med model af sit projekt til rækkehuse i Skovshoved. Sådan vil bebyggelsen tage sig ud, set fra Kystvejen (vandstrandvejen). Til højre i baggrunden ligger Skovshoved Hotel.

Lang vej mod målet

Morten Paustian er 31 år. Siden han var dreng, vidste han, at han ville være arkitekt. Men han måtte gå lange veje for at nå målet. Efter at han havde taget HJ, gik han i lære som tømrer. Som tammervend tog til han USA, hvor han arbejdede i New York og Connecticut for den dansk-født arkitekt Olaf Gilka Daam. Derovre mødte han også sin kone, som involverede i at rejse med til Danmark. Efter hjemkomsten læste han til bygningskonstruktør og blev derpå optaget på Kunstakademiets Arkitektskole. Takket være sin grundige håndværksmæssige uddannelse har han kunnet klare arkitekt-studiet på fem år. Han begynder nu at søge job på en arkitekttegning.

Hvorfor gammeldags? Som det sig har og bør, kan det allerede i facaderne aflæses, at huset rummer lutter store, to- og tre-etages lejligheder. Med det resultat, at facaderne bryder med den takfaste rytme, der kendetegner gamle Vesterbro-huse facader - en rytme, som er fremkaldt af, at der i hver trappeopgang ligger to lejligheder på hver etage.

»Jeg synes ikke, at nye Vesterbro-huse skal efterligne de gamle,« siger Merethe Hjorth Kristensen. »Selvfølgelig bør de nye huse til-

Herskabeligt på Vesterbro

Store by-lejligheder som alternativ til omegnens villaver.

Merethe Hjorth Kristensen må være en modig arkitekt - at domme efter hendes afgangsprojekt. Til den aktuelle byform på hjørnet af Istedgade og Viktoriagade har hun tegnet en ejendom med 14 herskabelige lejligheder. De seks mindste er på 150 kvm, de otte største på ikke mindre end 250 kvm.

Selv i whisky-battet nord for København ville nye boliger af den størrelse blive betragtet som kæmpemæssige. Hvad så ikke på Vesterbro? »Ejendommen er tænkt som et alternativ for de familier, der ellers er tvunget til at slå sig ned i byens omegn for at få en passende stor bolig,« siger Merethe Hjorth Kristensen. »Københavns Kommune ønsker jo, at byen får flere boliger, som kan tiltrække folk med gode indtægter.«

For at gøre ejendommen ekstra attraktiv udformer hun de 250 kvm store lejligheder som en slags rækkehuse - i tre etager, hver med en dobbelthøj opholdsstue plus en ligeledes dobbelthøj loggia på 15 kvm. I alt otte lejligheder, som hun lægger oven på en butiksetage - som husets 1., 2. og 3. sal. De seks lejligheder på 150 kvm er »kun« i to etager. Til gengæld er de placeret på toppen af huset, der er trukket tilbage fra facaden. Herved får hver lejlighed en 25 kvm stor terrasse med vid udsigt over byens tage og årme.

Hvorfor gammeldags? Som det sig har og bør, kan det allerede i facaderne aflæses, at huset rummer lutter store, to- og tre-etages lejligheder. Med det resultat, at facaderne bryder med den takfaste rytme, der kendetegner gamle Vesterbro-huse facader - en rytme, som er fremkaldt af, at der i hver trappeopgang ligger to lejligheder på hver etage.

»Jeg synes ikke, at nye Vesterbro-huse skal efterligne de gamle,« siger Merethe Hjorth Kristensen. »Selvfølgelig bør de nye huse til-

paske sig det eksisterende miljø. Det har jeg tiltræbt ved trække de øverste etager tilbage. Hensigten er at få huset til at føje sig efter såvel de høje som de lave huse i nabolaget,« siger hun. »Men det kan da ikke være rigtigt - som det er ved at blive skik - at bygge nye huse, der skal virke gammeldags. De fleste af dem, der udfører byfornyelsesprojekter, mangler modet til at være moderne. Eller også tegner de huse, der kunne ligge hvor som helst, selv på bar mark.«

Arkitekt ved et tilfælde

Merethe Hjorth Kristensen er 28 år, og det er et rent tilfælde, at hun nu er arkitekt. Straks efter at hun var blevet nysproglig student fra Viborg Katedralskole, tog hun til København og blev tandlægeklinikkassistent. Året efter begyndte hun at læse litteratur på Århus Universitet, men opgav - og drog til USA, hvor hun er nærmede sig som rengøringsassistent i Connecticut. Det var derovre, hun blev tilskyndet til at uddanne sig til arkitekt.

»Det havde jeg aldrig tænkt på. Jeg vidste end ikke, hvor arkitektskolen lå i København.«

Hun blev straks optaget på skolen, takket være en studenterkassens medlem og karakter-gennemsnit på 10,8. Det er nu otte år siden. Undervejs i studiet tog hun orlov et år for at arbejde som receptionist i et resebureau. Hun har endnu ikke søgt job som arkitekt.